

Uchwała nr 3249/2021

Zarządu Województwa Wielkopolskiego

z dnia 11 lutego 2021 r.

w sprawie: wspierania pszczelarstwa w województwie wielkopolskim.

Na podstawie artykułu 41 ust.1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. 2020 r. Poz 1.668 ze zm.) Zarząd Województwa Wielkopolskiego Uchwala co następuje;

§ 1

Uznaje się za niezbędne podjęcie działań dotyczących wieloletniego wspierania pszczelarstwa w Województwie Wielkopolskim.

§ 2

Cele i zasady wieloletniego wspierania pszczelarstwa w woj wielkopolskim określa załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Marszałek Województwa
Marek Woźniak*

Uzasadnienie

do Uchwały Nr 3249/2021
Zarządu Województwa Wielkopolskiego
z dnia 11 lutego 2021 r.

w sprawie: wspierania pszczelarstwa w województwie wielkopolskim.

Pszczelarstwo jest ważną gałęzią rolnictwa, która ze względu na specyfikę działania ma istotny wpływ na produkcję roślinną i sadowniczą. Pszczoły jako owady zapylające wykonują bardzo ważną usługę ekosystemową i mają ogromne znaczenie gospodarcze dla rolnictwa i klimatu. Ze względu na bardzo niekorzystny układ pogodowy w ostatnich latach niezbędne staje się wspomaganie pszczelarstwa aby utrzymać na odpowiednim poziomie wskaźnik napszczelenia a jednocześnie złagodzić negatywne skutki rosnących kosztów utrzymania pasiek. Podjęcie niniejszej uchwały wpisuje się w realizację celu 3.2 Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego. Dlatego działając na podstawie artykułu 41 ust.1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa konieczne i niezbędne jest podjęcie przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego działań wspomagających wielkopolskie pszczelarstwo.

Krzysztof Grabowski
Wicemarszałek

Załącznik do uchwały nr 3249/2021

z dnia 11 lutego 2021 r.

Informacja w sprawie trybu finansowania, celach i zasadach wieloletniego wsparcia sektora pszczelarskiego w województwie Wielkopolskim.

Celem wieloletnich działań wspierających pszczelarstwo w Wielkopolsce jest poprawa warunków bytowo – rozwojowych rodzin pszczelich, poprawa zdrowia pszczół, podjęcie działań edukacyjno-promocyjnych oraz wspomaganie rozwoju bazy użytkowej pszczół.”

Pszczoły to owady , które przede wszystkim zapewniają ciągłość upraw a oprócz tego dają miód oraz wytwarzają produkty o właściwościach leczniczych. Produkowany przez nie propolis - ze względu na bakteriobójcze działanie - od wieków stosuje się przy przeziębieniu, a także parodontozie i chorobach układu pokarmowego. Pszczeli kit przyspiesza gojenie, regenerację tkanek i pomaga w leczeniu oparzeń. Natomiast inne pszczele produkty, kwiatowy pyłek i pierzga, pomagają leczyć choroby układu pokarmowego, prostaty czy układu krwiotwórczego. Pszczeli jad (wydzielany podczas użądlenia) jest stosowany w leczeniu chorób reumatycznych i alergicznych.

Mimo tylu korzyści, jakie daje sam fakt istnienia pszczół, od wielu lat pszczelich rodzin na świecie i również w Polsce wyraźnie ubywa. Skalę tego zjawiska w Europie ocenia się na ok 20% ubytek. Rolnictwo to nie tylko produkcja żywności. Rolnictwo to także troska o przyrodę, o bioróżnorodność, troska o warunki w jakich żyjemy i jakie chcemy zostawić w stanie niepogorszonym, a może nawet poprawionym, następnym pokoleniom. Życie pszczół które są niezwykle pracowite od tysięcy lat fascynuje ludzi. Jesteśmy przyzwyczajeni, że skoro są z nami od zawsze, nic nie może się zmienić. Tymczasem pszczoły, choć starają się jak mogą, by przetrwać w warunkach, które są dla nich coraz mniej korzystne, niebawem mogą stać się owadami, o których przyszłe pokolenia będą uczyły się tylko z książek. Ziemia ociepla się, zmaląły masy lodu i śniegu, poziom oceanów podniósł się, a stężenie gazów cieplarnianych wzrosło. Upały i susze, ulewne deszcze i nagłe, niszczycielskie burze, huraganowe wiatry - to wszystko powoduje że pszczoły nie mogą wykonywać swojej pracy. Warunki, w jakich przyszło im egzystować, nie sprzyjają wzrostowi ich populacji. Osłabione pszczele rodziny, przestają latać w wysokich

temperaturach, a gwałtowne opady wymywają nektar z kwiatów, przez co stają się one mniej atrakcyjne dla owadów. Podwyższony poziom dwutlenku węgla w atmosferze wpływa negatywnie na zawartość białka w pyłkach roślin, którym żywią się pszczoły, a anomalie pór roku sprawiają, że kwiaty kwitną za wcześnie lub za późno dla pszczół, co może doprowadzić do tego, że owady te po prostu nie będą miały co jeść i na czym pożytkować.

Samorząd Województwa Wielkopolskiego od kilku lat aktywnie wspiera pszczelarstwo poprzez realizację programu poprawy warunków fitosanitarnych rodzin pszczelich wspierając zakup węzy pszczelej w ramach zadania publicznego pn. : „Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego”. Wspomniany wyżej program objął ok 4500 zagród pasiecznych co umożliwiło wymianę węzy pszczelej w ponad 130 000 pni pszczelich. Zadanie było realizowane przez regionalne związki pszczelarskie województwa wielkopolskiego, w ramach ogłaszanych otwartych konkursów ofert. Są to:

1. Regionalny Związek Pszczelarzy Wielkopolski Północnej w Chodzieży
2. Regionalny Związek Pszczelarzy Wielkopolski Południowej im Teofila Ciesielskiego w Kaliszu
3. Regionalny Związek Pszczelarzy z siedzibą w Koninie
4. Rejonowy Związek Pszczelarski w Lesznie
5. Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Poznaniu

Program przyjął się w Wielkopolsce. Do Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi na licznych spotkaniach i konsultacjach zgłaszano konieczność rozszerzenia programu o kolejne elementy ważne dla rozwoju i zachowania pszczelarstwa wielkopolskiego na wysokim jakościowym i ilościowym poziomie produkcji.

I. Cel wieloletniego wsparcia

Podniesienie jakości bytowania rodzin pszczelich, poprawa jakości produktów pszczelich oraz poprawa środowiska naturalnego.

Wieloletnie wspomaganie pszczelarstwa ze względu na ogromne znaczenie pszczół dla egzystowania lądowych ekosystemów roślinnych realizowany będzie w ramach zadania publicznego określonego w art. 4 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie czyli z dziedziny „*ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego*”.

Cel zadania doskonale wpisuje się w cel operacyjny 3.2 Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2030 tj. „Poprawa stanu oraz środowiska przyrodniczego Wielkopolski. Realizuje następujące kierunki interwencji: Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej, w tym zasobów leśnych oraz zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego, poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa, kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa, wzmacnianie bezpieczeństwa ekologicznego i środowiskowego.

II. Podstawowe zasady programu

W świetle przepisów przywołanej powyżej ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie udzielenie dotacji podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych i niedziałającym dla osiągnięcia zysku, na objęte programem działanie nastąpi poprzez zlecenie danego zadania w formie wsparcia wykonywania zadania publicznego albo w formie powierzenia wykonania zadania publicznego.

Ponadto wspieranie pszczelarstwa może się również dokonywać poprzez inne procedury i działania określone w części **IV. Instrumenty wsparcia.**

Program opiera się na następujących zasadach:

1. Oddolnej inicjatywie i zaangażowaniu wszystkich środowisk pszczelarskich.
2. Partnerstwie i współpracy pszczelarzy z samorządami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwoju pszczelarstwa.
3. Wolontariacie tj. dobrowolnym bezpłatnym świadczeniu pracy przez zainteresowanych programem członków społeczności pszczelarskiej. Wartość wolontariatu może być zaliczana do całkowitej wartości realizowanego przedsięwzięcia
4. Wykorzystaniu zasobów ludzkich, majątkowych i surowcowych oraz dbaniu o dostępność i efektywność wykorzystania pomocy przy stałym dążeniu do zagwarantowania podwyższonego poziomu jakości produkcji i bezpieczeństwa żywności.

III. Uczestnictwo w programie

W programie mogą uczestniczyć pszczelarze, organizacje pszczelarskie i organizacje pozarządowe deklarujące realizację programu dla pszczelarzy prowadzących gospodarstwo pasieczne na terenie Województwa Wielkopolskiego

IV. Instrumenty wsparcia

1. Otwarte konkursy ofert w rozumieniu art. 11 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie skierowane do organizacji pozarządowych w oparciu o odpowiednie zapisy w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi określonymi w art. 5a tej ustawy.
2. Pomoc finansowa dla innych jednostek samorządu terytorialnego.
3. Zamówienia publiczne.
4. Działania szkoleniowo – promocyjne.

V. Działania uzupełniające

Działania uzupełniające to m.in. ankiety ewaluacyjne, konferencje, wyjazdy studyjne lub konkursy, których tematyka dotyczy wsparcia sektora pszczelarskiego w Wielkopolsce, podejmowane z inicjatywy Samorządu Województwa Wielkopolskiego, z uwzględnieniem potrzeb artykułowanych przez uczestników Programu.

Szczegółowe warunki realizacji poszczególnych zadań określi Zarząd Województwa Wielkopolskiego w drodze uchwały.

VI. Zakres wsparcia i czas trwania wieloletniego wspomagania pszczelarstwa w Wielkopolsce.

Program obejmować będzie następujące tematy :

1 „Zapewnienie odpowiednich warunków zimowli rodzin pszczelich”

Zagadnienie to realizowane będzie poprzez wsparcie zaopatrzenia pszczelarzy zrzeszonych i niezrzeszonych w optymalne pod względem wartości odżywczej, środki stosowane w zimowym i wczesnowiosennym dokarmianiu rodzin pszczelich. Dbłość o to by rodzina pszczela była zdrowa i silna, to główny cel każdego pszczelarza. Dokarmianie w okresach gdy w naturze nie ma wystarczającej ilości pożytku to podstawowe zadanie związane z prawidłowym rozwojem rodziny pszczelej. Karmienie dostosowane do potrzeb pszczół

gwarantuje zdrowie i dużą liczebność populacji, wpływa korzystnie na produkcję mleczka pszczelego i stymuluje matkę do czerwienia. Ciasta i syropy są produktami złożonymi, których zaletą jest zbilansowanie składników pokarmowych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania pszczół. Substancje te chronią mikroflorę jelitową i zwiększają przyswajalność pokarmu. W gospodarce pasiecznej występuje dokarmianie jesienne zabezpieczające potrzeby pszczół na zimowłę, dokarmianie wiosenne umożliwiające pobudzenie i dobry start rodzinie pszczelej oraz w zależności od zabezpieczenia bazy pożytkowej dokarmianie również w środku sezonu po miodobraniu gdy nieoczekiwanie nastanie okres złej pogody a pszczoły pozostaną w ulach. Temat ten realizowany będzie jako pierwszy w roku 2021 i przewiduje się że obejmie ok 4500 gospodarstw pasiecznych w Wielkopolsce.

2 „Wielkopolskie pasieki edukacyjne, działania szkoleniowo - promocyjne”.

Planowane jest wsparcie dla pasiek posiadających możliwość prowadzenia zajęć edukacyjnych oraz podejmowanie działań promocyjnych dotyczących pszczelarstwa i jego wpływu na środowisko oraz poprawę zdrowotności społeczeństwa. W ramach tego zadania planowane są działania szkoleniowe i promocyjne na rzecz pszczelarstwa i jego wpływu na gospodarkę rolną w Wielkopolsce.

3 „Ochrona pszczół, podniesienie zdrowotności rodzin pszczelich, poprawa warunków fitosanitarnych rodzin pszczelich ”.

Działania będą dotyczyły wsparcia w zwalczaniu chorób rodzin pszczelich, wsparcia w poszerzaniu gniazd **i wymiany matek pszczelich oraz wsparcia zakupu węży pszczelej będące kontynuacją** pierwotnie zainicjowanego przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego programu.

4 „Zwiększanie bazy pożytkowej przez tworzenie enklaw kwiatnych i nasadzenie krzewów miododajnych”

Tworzenie enklaw kwiatnych i nasadzeń krzewów kwitnących poprzez wsparcie kół pszczelarskich w inicjatywach dotyczących współpracy z lokalnymi samorządami oraz

rolnikami i organizacjami rolniczymi, administratorami i właścicielami lasów. Wspierane będą inicjatywy dotyczące pożytkowego zagospodarowania gruntów rolnych, gruntów leśnych, skwerów, placów, pasów drogowych, poboczy dróg polnych i innych możliwych do takiego zagospodarowanie terenów.

5 „Badanie stanu i perspektyw rozwojowych wielkopolskiego pszczelarstwa”

Celem działania jest wzmocnienie wielkopolskiego sektora pszczelarskiego poprzez wyodrębnienie materii problemów związanych z prowadzeniem gospodarstw pasiecznych na terenie województwa wielkopolskiego z uwzględnieniem struktury geograficznej regionu oraz wsparcie eksperckie przez wypracowanie katalogu koniecznych działań mających na celu zwiększenie zdrowotności populacji pszczół i opłacalności produkcji pszczelarskiej i stworzenie wielkopolskiego kodeksu dobrej praktyki pszczelarskiej. Dla realizacji zadania planuje się pozyskanie środków finansowych z Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Rozwój sektora pszczelarskiego będzie możliwy przy pełnym zaangażowaniu środowisk grupy docelowej którą stanowią przedstawiciele organizacji i związków pszczelarskich, organizacji pozarządowych, pszczelarze zrzeszeni i niezrzeszeni, rolnicy z organizacjami i podmiotami wspierającymi pszczelarstwo, podmioty sektora okołorolniczego, ośrodki naukowo-badawcze oraz konsumenci.

Tematy będą prowadzone w czasie trwania programu i będą realizowane w ciągu pięciu następujących po sobie latach tj. **od 2021 do 2025r.**

Wsparcie ze strony Województwa Wielkopolskiego dla prawidłowego funkcjonowania programu powinno wynosić nie mniej niż 2 000 000 PLN w każdym roku wspomagania.

Sporządził: Wiesław Łyczykowski